

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Prishtinë, më 29 janar 2013
Nr. Ref.:RK 359/13

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastin nr. KI 69/12

Parashtruesi

Lidhja e Invalidëve Civile të Luftës së Dytë Botërore

Vlerësim i kushtetutshmërisë

të Aktvendimit të Gjykatës Supreme të Kosovës KRJA, nr. 6/2011 të 8 majit 2012

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, Kryetar
Ivan Čukalović, Zëvendëskryetar
Robert Carolan, gjyqtar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare
Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe
Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare.

Parashtruesi i kërkesës

1. Parashtruesi i kërkesës është Lidhja e Invalidëve Civile të Luftës së Dytë Botërore.

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesi i kërkesës e konteston Aktvendimin e Gjykatës Supreme KRJA, nr. 6/2011 të 8 majit 2012, dorëzuar parashtruesit të kërkesës me datë 18 maj 2012.

Objekti i çështjes

3. Parashtruesi i kërkesës pretendon së Vendimi i lartpërmendur ka shkelur të drejtat e tij të garantuara me Kushtetutë, përkatësisht nenin 3, paragrafi 2 [Barazia para Ligjit], nenin 22 [Zbatimi i drejtpërdrejtë i marrëveshjeve dhe instrumenteve ndërkombëtare] dhe nenin 24 [Barazia para Ligjit].

Baza juridike

4. Kërkesa është bazuar në nenet 113.7 dhe 21.4 të Kushtetutës, nenin 22 të Ligjit nr. 03/L-121 për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës të 15 janarit 2009 (në tekstin e mëtejshëm: Ligji), dhe rregullin 56 (2) të Rregullores së punës (në tekstin e mëtejshëm: Rregullorja e punës).

Procedurat në Gjykatën Kushtetuese

5. Më 13 korrik 2012, parashtruesi paraqiti kërkesën në Gjykatë.
6. Më 4 shtator 2012, Kryetari emëroi gjyqtaren Snezhana Botusharova si Gjyqtare raportuese dhe Kolegjin shqyrtues të përbërë nga gjyqtarët: Robert Carolan (kryesues), Altay Surroy dhe Ivan Čukalović.
7. Më 10 dhjetor 2012, kërkesa i është komunikuar Gjykatës Supreme.

Përmbledhja e fakteve

8. Parashtruesi i kërkesës, përkatësisht Lidhja e Invalidëve Civil të Lutës së Dytë Botërore, është regjistruar në bazë të Rregullores së UNMIK-ut 1999/22 si një OJQ me status të përfituesit publik më 6 mars 2000.
9. Invalidët e luftës civile kanë gëzuar të drejta dhe mbrojtje sipas dispozitave të Ligjit për mbrojtjen e Invalidëve Civil të Luftës (të botuar në Gazetën Zyrtare të Kosovës nr. 32), dhe i miratuar nga Kuvendi i Kosovës më 26 korrik 1976 (në tekstin e mëtejshëm: Ligji i 1976).
10. Me rastin e shpalljes së Rregullores së UNMIK –ut 2000/66 mbi përfitimet për invalidët e luftës të Kosovës dhe për të afërmit e atyre që kanë vdekur si pasojë e konfliktit të armatosur në Kosovë [UNMIK/REG/2000/66], kjo kategori e invalidëve nuk ishte përfshirë.
11. Pasi që Aktgjykimi i Gjykatës Komunale të Prishtinës, C. nr. 595/05, i 7 marsit 2006, e kishte refuzuar padinë e parashtruesit të kërkesës dhe duke shpallur veten si jokompetent, duke arsyetuar se në këtë rast procedurat e aplikueshme administrative duhet të ndiqen, më 3 maj 2006, parashtruesi i kërkesës kërkoi nga Qendra për Punë Sociale në Podujevë (Kërkesa nr. 33422, të 3 majit 2006), përcaktimin e diskriminimit, kompensimin për shkak të diskriminimit dhe njohjen e të drejtës për mbrojtje dhe kujdes në të ardhmen, përkatësisht trajtim të barabartë me kategoritë e invalidëve të tjerë të luftës. Qendra nuk ishte përgjigjur në kërkesën e parashtruesit të kërkesës.
12. Më 17 tetor 2006, parashtruesi i kërkesës paraqiti një padi në Gjykatën Supreme të Kosovës, duke kërkuar përcaktimin e diskriminimit dhe shumën e kompensimit financiar të dëmit të shkaktuar për shkak të diskriminimit dhe njohjen e të drejtës për

mbrojtjen dhe kujdesin në të ardhmen të parashtruesit të kërkesës, përkatësisht trajtimin e barabartë me kategoritë tjera të invalidëve të luftës.

13. Më 31 mars 2009, Gjykata Supreme e Kosovës në Aktvendimin e saj A. nr. 2630/2006 e refuzoi padinë si të pabazuar për shkak të mungesës së kornizës ligjore që e mbështetë parashtruesin e kërkesës.
14. Më 30 nëntor 2011, parashtruesi i kërkesës paraqiti një kërkesë për rishikimin e Aktvendimit të Gjykatës Supreme A. nr. 2630/2006, duke pretenduar se Invalidët Civilë të Luftës së Dytë Botërore janë të diskriminuar pasi që Ligji për Invalidët Civilë të Luftës të 1976 nuk ishte duke u zbatuar ndaj tyre dhe më tej duke propozuar që të njihen të drejtat e tyre, si invalidë të Luftës së Dytë Botërore, të cilat ata pretendojnë se i kanë sipas Ligjit kundër Diskriminimit nr. 2004/3.
15. Gjykata Supreme e Kosovës, me Aktvendimin e saj KRJA nr. 6/2011, të 31 marsit 2009, e refuzoi kërkesën si të papranueshme, duke arsyetuar që Ligji i 1976 nuk është në fuqi dhe duke pasur parasysh mungesën e një ligji të veçantë për këtë kategori të invalidëve, kërkesa e tyre nuk mund të aprovohet.
16. Gjykata Supreme në Aktvendimin e saj KRJA nr. 6/2011 më tej pretendon se "edhe Invalidët Civilë të Luftës së dytë botërore, gëzojnë të drejtat në mbrojtje financiare sipas kushteve dhe kriterëve të parapara me Ligjin për pensionet për persona me aftësi të kufizuara (Ligji nr. 2003/23 - Rregullorja e UNMIK-ut nr 2003/40), kështu që nuk mund të thuhet se atyre iu është cenuar ndonjë e drejtë në këtë drejtim".

Pretendimet e parashtruesit të kërkesës

17. Siç theksohet më lart, parashtruesi i kërkesës pretendon se Aktvendimi i Gjykatës Supreme të Kosovës KRJA nr. 6/2011, i 8 majit 2012 ka shkelur të drejtat e tij të garantuara me Kushtetutë, përkatësisht nenin 3, paragrafin 2, nenin 22 dhe nenin 24 të Kushtetutës.
18. Parashtruesi i kërkesës pretendon se janë shkelur të drejtat e parashtruesit të kërkesës dhe të anëtarëve të familjeve të tyre të garantuara me Ligjin për mbrojtjen e Invalidëve Civilë të Luftës. Sipas parashtruesit të kërkesës, ky Ligj vazhdon të jetë në fuqi. Në këtë drejtim, parashtruesi i kërkesës i referohet dispozitave të Rregullores së UNMIK -ut nr. 1999/24 për Ligjin në fuqi në Kosovë, i cili përcakton se "Ligji i aplikueshëm në Kosovë [...] do të jetë ligji në fuqi në Kosovë më 22 mars 1989."
19. Parashtruesi i kërkesës më tej pretendon se Ligji për Pensionet e Aftësisë së Kufizuar nuk përfshin këtë kategori të personave, të cilit janë të përfshirë në Ligjin e vitit 1976 dhe për këtë arsye "Ligji i vitit 1976 është ende në fuqi dhe si i tillë duhet të zbatohet edhe më tej."
20. Parashtruesi i kërkesës konsideron se ka pasur shkelje të vazhdueshme kundër kategorisë së Invalidëve Civilë të Luftës së Dytë Botërore siç përshkruhet në dispozitat e Ligjit kundër diskriminimit nr. 2003/4.
21. Parashtruesi i kërkesës kërkon nga Gjykata Kushtetuese që të përcaktojë se ka pasur shkelje të nenit 3, paragrafi 2, nenit 22 dhe 24, si dhe të anulojë Aktvendimin e Gjykatës Supreme KRJA nr. 6/2011 të 8 majit 2012, dhe Aktvendimin A. nr. 2630/2006 të 31 marsit 2009.

Vlerësimi i pranueshmërisë së kërkesës

22. Para së gjithash, në mënyrë që të jetë në gjendje për të gjykuar kërkesën e parashtruesit, Gjykata duhet të shqyrtojë nëse parashtruesi i kërkesës ka plotësuar të gjitha kërkesat e pranueshmërisë, të cilat janë të parapara me Kushtetutë dhe specifikohen më tej me Ligjin dhe me Rregulloren e punës.
23. Gjykata së pari duhet të shqyrtojë nëse parashtruesi i kërkesës është palë e autorizuar për të parashtruar një kërkesë në Gjykatë, në përputhje me kërkesat e nenit 113.7 të Kushtetutës. Sa i përket kërkesës në fjalë, Gjykata vëren se parashtruesi i kërkesës është person juridik. Neni 21 (4) i Kushtetutës siguron që

“Të drejtat dhe liritë themelore të parashikuara në Kushtetutë, vlejnë edhe për personat juridikë, për aq sa janë të zbatueshme.”

Parashtruesi i kërkesës, pra, ka të drejtë të paraqesë një ankesë kushtetuese (Shih, Aktvendimin në rastin nr. KI 41/09, AAB – Universiteti Riinvest SH.P.K., Prishtinë kundër Qeverisë së Republikës së Kosovës, paragrafi 14).

24. Gjykata gjithashtu duhet të përcaktojë nëse parashtruesi i kërkesës i ka përmbushur kërkesat e nenit 113 (7) të Kushtetutës dhe nenit 47 (2) të këtij ligji.

Neni 113, paragrafi 7 parasheh:

“Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj.”

Vendimi përfundimtar mbi rastin e parashtruesit të kërkesës është Aktvendimi i Gjykatës Supreme KRJA, nr. 6/2011 të 8 majit 2012. Si rezultat, parashtruesi i kërkesës ka treguar se ka shterur të gjitha mjetet juridike në dispozicion sipas ligjeve në fuqi.

25. Parashtruesi i kërkesës duhet të dëshmojë se i ka plotësuar kërkesat e nenit 49 të Ligjit në lidhje me dorëzimin e kërkesës brenda afatit ligjor. Kjo mund të shihet nga shkresat e lëndës se vendimi i fundit për rastin e parashtruesit është Aktvendimi i Gjykatës Supreme KRJA, nr. 6/2011 të 8 majit 2012, ndërsa parashtruesi ka paraqitur kërkesën në Gjykatë më 13 korrik 2012, që do të thotë se kërkesa është paraqitur brenda afatit katër mujor të përcaktuar me Ligj dhe me Rregulloren e punës.
26. Ndërkohë, Gjykata thekson se, sipas Kushtetutës, nuk është detyrë e saj që të veprojë si gjykatë e shkallës së katërt, kur i merr parasysh vendimet e nxjerra nga gjykatat e rregullta. Roli i gjykatave të rregullta është të interpretojnë dhe zbatojnë rregullat përkatëse të ligjit procedural dhe material (Shih, *mutatis mutandis*, Grezia kundër Spanjës [GC], nr. 30544/96, paragrafi 28, Gjykata Evropiane për të Drejtave e Njeriut [GJEDNJ] 1999-I).
27. Gjykata mund të shqyrtojë vetëm nëse procedurat në përgjithësi, të shikuara në tërësinë e tyre, janë kryer në mënyrë të tillë që parashtruesi i kërkesës ka pasur një gjykim të drejtë (Shih, midis autoriteteve të tjera Raportin e Komisionit për të Drejtat e Njeriut në rastin Edwards kundër Mbretërisë së Bashkuar, App. nr. 13071/87, të aprovuar më 10 korrik 1991).
28. Në të vërtetë, parashtruesi i kërkesës nuk e ka mbështetur padinë mbi baza kushtetuese dhe nuk ka dhënë dëshmi se të drejtat dhe liritë e tij janë shkelur nga gjykatat e

rregullta (Shih, *mutatis mutandis*, Shub kundër Lituanisë, Vendimi i GJEDNJ mbi pranueshmërinë e kërkesës nr. 17064/06 të 30 qershor 2009).

29. Rregulli 36.2 (d) të Rregullores parasheh se “Gjykata do të refuzojë një kërkesë si qartazi të pabazuar nëse bindet se (...) kur parashtruesi nuk dëshmon në mënyrë të mjaftueshme pretendimin e tij.”

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në përputhshmëri me nenin 113.7 të Kushtetutës, nenit 20 të Ligjit dhe në përputhshmëri me rregullin 36. 2 (b) dhe (d) të Rregullores së Punës, më 17 janar 2013, me shumicë votash

VENDOSI

- I. TA HEDHË POSHTË kërkesën si të papranueshme;
- II. Ky vendim do t’u komunikohet palëve dhe do të botohet në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20.4 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese; dhe,
- III. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues

Snezhana Botusharova

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese

Prof. dr. Enver Hasani